

**LIEPAJAS PEDAS
LATVIJĀ**

Orientēšanās spēles

Kontrolpunktu apraksti

2026

Liepājas lietuviešu kultūras biedrība "Rūta"

Alejas iela 9

Liepājas lietuviešu kultūras biedrība "Rūta" mājo Alejas ielā 9. Daļa telpu ir iznomātas. Šeit nekustamo īpašumu Liepājas lietuvju savstarpējās palīdzības biedrībai "Pašpalīdzība" 1929. gadā pārdeva pilsētas pašvaldība. Ēkas, kas daudziem asociējas ar bijušo kinoteātri "Daile", pamatakmens ielikts 1931. gadā, tā celta par ziedojumiem. Šeit darbojies ne vien lietuviešu kultūras centrs, bet arī lietuviešu tautasbrāļu nespējnieku patversme.

Nozīmīga lietuviešu kopiena Liepājā izveidojās 19. gadsimta nogalē. 1863. gadā pilsētā bijuši tikai 11 lietuvieši, bet 1897. gadā viņu jau bijis 5,6 procenti no

visiem iedzīvotājiem, savukārt 1911. gadā lietuvieši bija 21,1 procenti no iedzīvotāju kopskaita (tolaik 83 650). Tagad Liepājā ir apmēram 67 000 iedzīvotāju, no tiem 2,3 procenti ir lietuvieši.

Liepājā darbojušās vairākas lietuviešu biedrības. Biedrība "Pašpalīdzība" šeit darbojusies līdz padomju okupācijai 1940. gadā. Pēc tam sācies kino stāsts. Otrajā pasaules karā te bijis specializēts kinoteātris vācu kareivjiem. Kādu laiku tas skaitījies specializētais bērnu kinoteātris. Kino "Daile" telpās atradās mākslinieku darbnīca, kur gleznoja lielas afišas kinoteātriem.

Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas 1993. gada 7. maijā no jauna nodibināja Liepājas lietuviešu kultūras biedrību "Rūta", kam ar pašvaldības un Saeimas lēmumiem bezatlīdzības īpašumā tika nodots īpašums Alejas ielā 9. Biedrība plāno pagalmu padarīt publiski pieejamu.

Biedrībā "Rūta" pašlaik ir 17 biedri un aktīvs ansamblis "Senoliai". Galvenais kopīgais notikums katru gadu 16. februārī ir Lietuvas neatkarības dienas svētki, bet vasarā – lielais ikgadējais koncerts.

Rūta ir Lietuvas nacionālais zieds, tas simbolizē mīlestību, uzticību, meitenes tikumību.

Atjaunotā dzīvojamā māja Republikas ielā

Republikas 26/28

Pērn pabeigta fasādes un jumta restaurācija namam Republikas ielā 26/28. Tas pārstāv jūgendstila novirzienu – nacionālo romantismu, kam raksturīgs smagnējums, monumentāls cēlums un stāvi jumti. Jūgendstilam tipiskas detaļas – dažādie erkeri (ēkas sienā uz āru izvīzītie apjomi) un logi ar sīkrūtojumu augšdaļā.

Nams atguvis sākotnējo krāsojumu, restaurēti logi, galvenās durvis, vārti, pret ielas fasādi uzklāts jauns dakstiņu jumts. Atjaunotas dekoratīvās detaļas – dzelzs režģa puķu kastes un karogu turētājs. Darbu pasūtītājs bija SIA "Bruino", bet izpildītāji –

"Būvkompanija MBR" un "ML Būve".

Restaurācijas projekta autors –
uzņēmums "Kokile".

Fasāde klāta ar dažādu faktūru
apmetumu – gludais apmetums
cokolstāvā, strukturētais apmetums
ar sīko akmentiņu iestrādi augstākos
stāvos. Nozīmīgs un rets atradums –
mājā bija saglabājušies gandrīz visi
oriģinālie logi. Tos restaurēja. Nams
sevī slēpj mākslinieciski vērtīgu kāpņu
telpu ar panno tipa gleznojumiem.
Visi gleznojumi fiksēti mākslinieciskajā
izpētē, lai kalpotu par pamatu, plānojot
nākamās darbus iekštelpās. Lēš, ka ēka
būvēta ap 1912. gadu, tomēr precīza
izcelsme nav noskaidrota.

Mājas restaurācijai pašvaldība piešķirusi
maksimālo iespējamo atbalstu –
50 000 eiro. Kopš 2015. gada Liepājas
pašvaldība piešķir līdzfinansējumu
kultūras pieminekļu saglabāšanai:
vēsturisko ēku izpētei, restaurācijas
būvprojektiem un būvdarbiem, atsevišķu
būvdetaļu restaurācijai. Atbalstu var
saņemt īpašnieki, kuriem pieder kultūras
pieminekļi un vēsturiskās būves, kas
atrodas valsts nozīmes pilsētbūvniecības
pieminekļa – Liepājas vēsturiskā
centra – teritorijā. Līdz šim dažādu
darbu izpildei līdzfinansējums piešķirts
vairāk nekā 100 īpašumiem, tostarp

vairāk nekā 50 ēkās ir restaurētas
fasādes, jumti, dažādas būvdetaļas vai
iekštelpas. Atbalstīta arī vairāku baznīcu
restaurācija.

Sienas gleznojums "Sirmgalvis un jūra"

Matrožu iela 2

Iespaidīgo, 200 kvadrātmetru lielo
sienas gleznojumu "Sirmgalvis un jūra"
Matrožu ielā 2 pagājušā gada vasarā
radīja franču ielu mākslinieks Aéro.
Tas iekļaujas viņa darbu sērijā, ko
iedvesmojis Ernesta Hemingveja
romāns "Sirmgalvis un jūra". Lai gan
dažs gleznotajā sirmgalvī saskata
kāda pazīstama liepājnieka seju,
portretam nav konkrēta prototipa,

pastāsta uzņēmējs Mareks Alberts,
kurš uz Liepāju atvilinājies ne vienu vien
respektablu ielu mākslinieku. Šis murālis,
kas jau izpelnījies liepājnieku atzinību, ir
pludmales kafējnīcas "Red Sun Buffet"
dāvana Liepājai 400 gadu jubilejā.
Uzņēmums sponsorējis vairākus sienu
gleznojumus pilsētā.

Konkrēto sienu Matrožu ielā 2 autors
izvēlējis pats, iepriekšējā vasarā
veidojot citu darbu "Mana dzīve ir mana
valsts" Krišjāņa Valdemāra ielā 56.
Gleznojumu sēriju "Sirmgalvis un jūra"
Aéro aizsācis 2020. gadā viduslaiku
ostas pilsētā Morlē, Bretaņā, kas ir viņa
dzimtā puse, un darbs bijis veltījums
viņa vectēvam. Liepājas "Sirmgalvis un
jūra" ir pirmais šīs sērijas darbs ārpus
Francijas. Šopavas ar Aéro glezno
nākamo šīs sērijas darbu Austrālijā.
Sienas gleznojumu autors veido tikai ar
krāsu baloniņiem.

Uzreiz pēc pabeigšanas "Sirmgalvis
un jūra" izpelnījās ne vien liepājnieku
komplimentus, bet piesaistīja arī
starptautiskā televīzijas kanāla
"EuroNews" uzmanību.
Liepājas 401. jubilejas nedēļas pastaigā
"Izgaismotā Liepāja" gleznojumu
"Sirmgalvis un jūra" atdzīvināja video
projekciju komanda, un tas kļuva par
publikas visaugstāk vērtēto mākslas

objektu šajā gaismas mākslas maršrutā. Izgaismotāji bija "puiši no Rīgas", kuri vēlējušies palikt anonīmi, jo sevi par māksliniekiem neuzskata. 2026. gada vasarā Aéro plāno atgriezties Liepājā un apgleznot kādu lielu sienu Jaunliepājā, bet vēl pilsētā gaidāms arī murālists no Spānijas, atklāj Mareks Alberts.

1991. gada barikādes pie TV torņa Celtnieku iela 6/8

Staltākā celtne Liepājā ir radio un televīzijas stacija jeb televīzijas tornis, kas ir 100 metru augsts.

Latvijā augstākais ir Rīgas tornis (368 m). Cesvaines torņa smaile ir 398 m virs jūras līmeņa un ir augstākais punkts Baltijā; tornis uzbūvēts 194 m augstā pakalnā.

Rīdziniekiem televīzija bija pieejama jau 1954. gadā. Liepājas torni uzbūvēja 1957. gadā, bet televīzijas centru – 1958. gadā; 26. maijā Liepājas televīzijas retranslācijas centrs sāka eksperimentālas pārraides. Regulāras pārraides sākās augustā pēc releju līnijas "Rīga – Tukums – Sable – Kuldīga" nodošanas ekspluatācijā. Liepājā pirmais televizora "Rekords" īpašnieks, 71 gadu vecais biedrs Katkuns no prieka par pirmo pārraidi pat izcēlies no slimības gultas. 1958. gada nogalē liepājnieku rīcībā bijis jau ap 250 televizoru. Tolaik raidītāju jauda nodrošināja stabilu televīzijas uztveršanu tikai 8–12 km attālumā no televīzijas centra – tā rakstīja pilsētas avīze "Komunisti".

1991. gada janvārī Liepājas televīzijas tornis bija viens no tautas apsargātajiem objektiem. Janvāra sākumā Rīgā OMON (īpašo uzdevumu milicijas vienība) no Preses nama izdzina Tautas fronti atbalstošās periodikas redakcijas. Naktī uz 13. janvāri padomju karaspēks uzbruka Viļņas televīzijas tornim un

nogalināja 14 neapbruņotus iedzīvotājus. Solidarizējoties ar Lietuvu, todien Daugavmalā Rīgā notika plašākā Vislatvijas tautas manifestācija. Sākās barikāžu laiks, lai aizsargātu Latvijas demokrātiskos plašsaziņas līdzekļus un valsts varu. Arī Liepājā no 14. līdz 18. janvārim Tautas frontes Liepājas nodaļa organizēja demokrātijas un neatkarības barikādes – veidoja aizžogojumus pie pilsētas valdes Rožu ielā 6, pie televīzijas torņa Celtnieku ielā 8 un Pasta un Radio ielu krustojumā, kur sargāja laikrakstu "Kurzemes Vārds" un "Kursas Laiks" redakcijas, pastu un sakaru mezglu.

Liepājas Centra zobārstniecība

Kārļa Zāles laukums 2

lcz.lv

Zobārstniecībai Kārļa Zāles laukumā 2 apritējuši vairāk nekā 60 gadu. Liepājas zobārstniecības poliklīnikai kopš 2024. gada 11. novembra ir jauni saimnieki un jauns nosaukums – tagad to sauc "Liepājas Centra zobārstniecība".

Jauno saimnieku mērķis: Liepājas Centra zobārstniecībai jākļūst par pilnvērtīgāko, mūsdienīgāko un modernāko mutes medicīnas centru Kurzemē, par "mazo stomatoloģijas institūtu". Jau tagad šeit visu vecumu pacientiem sniedz terapijas, ķirurģijas, protezēšanas un endodontijas pakalpojumus. Iestāde ir īpaši nozīmīga

ar valsts apmaksātu pakalpojumu – bērnu zobu labošanu vispārējā narkozē. To dara pieci Stomatoloģijas institūta bērnu zobārsti astoņas dienas mēneši. Gadā šādi salabo zobiņus apmēram 400 bērniem. Rinda uz šo pakalpojumu ir apmēram divi mēneši. Zobu veselībai ir svarīgs piemērots uzturs un zobu kopšana ar zobupastu, kas satur fluoru (fluorīdus). Pērkot zobupastu, jāizlasa, kas ir tās sastāvā. Līdz divu gadu vecumam bērniem piemērota ir tāda zobupasta, kas satur līdz 1000 ppm fluora (fluorīdu), ne vairāk, un uz zobu suku jāuzliek pasta rīsu graudiņa lielumā.

Pērn klīniku apmeklēja 7400 bērni un 7700 pieaugušie. Pēc kopējā pieņemto bērnu skaita pērn Liepājas Centra zobārstniecība bija otrajā vietā valstī aiz Stomatoloģijas institūta. Šī joprojām ir Liepājā lielākā zobārstniecības klīnika, šeit ir deviņas zobārstu un trīs zobu higiēnistu darba vietas (krēsli). Nesen atjaunotas visas rentgena iekārtas, kā arī iegādāta trīsdimensiju rentgena iekārta, kas nepieciešama gan ķirurģijā un zobu kanālu ārstēšanā, gan protezēšanā un implantoloģijā. Šāda rentgena iekārta ļauj ārstam pilnvērtīgi redzēt ārstējamo zobu un izvērtēt darāmo. Zobu kanālus

šeit ārstē, izmantojot pavisam jaunu mikroskopu, savukārt zobu protezēšanā un diagnostikā izmanto neseni iegādātu digitālo zobu skeneri.

Kultūrvieta "Bankhaus"

Baznīcas iela 4/6

sarmants.lv

Namu Baznīcas ielā 4/6 ilgus gadus pazinām kā banku. Kopš pērnā rudens te ir radošās apvienības "Šarmants" apsaimniekota kultūrvieta "Bankhaus". 1937. gadā uzcelto pilsētas krājkasi un lombardu projektējis Valdis Zēbauers, kurš no 1934. līdz 1938. gadam bija Liepājas pilsētas arhitekts. Namu uzbūvēja desmit mēnešos. Iepriekš

lombards atradies tādā šaurībā pilsētas valdes ēkā, ka 1935. gadā tas bijis spiests pārstāt pieņemt ieķīlājumus. Dārglietu uzglabāšanai bankas pagrabā izbūvēja bruņu telpu.

Laika gaitā mainījušies banku nosaukumi, taču finanšu iestāde te bijusi ilgus gadus, līdz "SEB banka", ka bija beidzamā, pārcēlās uz jaunbūvi Peldu un Zivju ielas stūrī. Nu namam ir jauni īpašnieki. Augšstāvā izveidoti apartamenti, bet galvenajās bankas telpās radīta vieta dažādiem pasākumiem. Lai arī maz kas palicis no sākotnējā ulmaņlaiku interjera, tomēr tā nopietnais raksturs ir saglabājies. Ir pat odziņa – veco laiku telefona kabīne. Telpu savdabība jaunajam nomniekam gan liek, gan ļauj jo radošāk izpausties. "Šarmants" ir trīskārtējs Liepājas kultūras balvas laureāts, vairāk nekā desmit gadus producē plaša spektra pasākumus Latvijā un ārzemēs – strādāts gan Viļņā, plašā sarīkojumā tūrisma uzņēmējiem, gan rīkotas kāzas Spānijā. Pērn producēti 82 dažādi notikumi. 2025. gadā apvienība "Šarmants" ieguva zelta godalgu pasaules mēroga pasākumu un mārketinga nozares konkursā "Eventex Awards" kategorijā "Interaktīva performance" par interaktīvām

vakariņām "Ziemas garšu simfonija", kur kopā saplūst gastronomija, māksla, tehnoloģijas un Ziemassvētku stāsts. Šīs vakariņas uzņēmums pārdeva divpadsmit reizes. 2025. gada decembrī bija ļoti pieprasītas Ziemassvētku vakariņas "Garšu galaktika" ar pavāru Nauri Hauku. "Vēlējāmiešiem likt cilvēkiem aizdomāties, ka svētku tradīcijas ir dažādas, bet mērķis viens – būt kopā ar saviem tuvajiem," saka radošās apvienības izveidotājs Ritvars Embreks.

Liepājas Leļļu teātris

Rožu laukums 5/6
liepajaslelles.lv

Liepājas Leļļu teātris ir viens no diviem profesionālajiem leļļu teātriem Latvijā

un viens no diviem pilsētas pašvaldības profesionālajiem teātriem. Pirmā leļļu izrāde "Runga, iz maisa!" iestudēta 1949. gadā Liepājas teātrī, raksta pētniece Vēsma Lēvalde. Liepājas teātra leļļu trupai 1950. gadā piešķirtas telpas Baznīcas (toreiz – Komunālajā) ielā 3/5, taču 1966. gadā leļļu ansambli likvidēja. Atmosferas gados piedzima divi leļļu mākslas kolektīvi: Riharda Beltes izveidotais Liepājas Leļļu teātris (1989) un Agitas un Pētera Trupu privātais ceļojošais teātris "Maska" (1994). Kopš 1992. gada Liepājas Leļļu teātris darbojas Rožu laukumā 5/6, Latviešu biedrības namā. No 2016. gada to vada Lelde Vīksna. 2024. gadā par māksliniecisko vadītāju sāka strādāt Edgars Niklasons. Teātrī ir 18 darbinieki, tostarp septiņi aktieri: Denisa Egle, Madara Enkuzena, Liene Gāliņa, Aleksandrs Jonovs, Pēteris Lapiņš, Ilze Ročāne un Inga Štelmahere. Teātris spēlē apmēram 225 izrādes gadā, dodas arī viesizrādēs Latvijas Leļļu teātrī un citur.

Sensorā izrāde rotaļa "Es un mana mamma" paredzēta bērniem jau no viena gada vecuma. Pusaudžiem un pieaugušajiem adresētas izrādes "Metamorfoze", ko iedvesmojusi Franča Kafkas novele "Pārvērtība", "Dauka.

Labie jautājumi” un Lotes Vilmas Vītiņas “Ūdenstornis”. Pašlaik visilgāk spēlētais uzvedums ir “Sarkangalvīte” (repertuārā kopš 2017. gada).

Izrāde “Ahilleja papēdis” (2024) bija nominēta “Spēlmaņu nakts” balvai kategorijā “Gada izrāde bērniem un/ vai jauniešiem”, bet “Metamorfoze” (2025) – kategorijās “Labākā mazās formas izrāde” un “Jaunais skatuves mākslinieks”.

Leļļu mākslā lieto visneparastākos materiālus. “Metamorfozē” lelles Gregora Zamzas darbībai nepieciešams pat lubrikants.

10. un 16. maijā teātris aicina uz performanci “Mini@tūre”, kur skatītājs varēs sajusties kā milzis miniatūrā pasaulē. Tā domāta ikvienam, kam ir vairāk par četriem gadiem.

Tirdzniecības centrs “Kurzeme”

Lielā iela 13

tckurzeme.lv

Pašā Liepājas sirdī līdzās Rožu laukumam 1935. gadā uzcēla Latviešu biedrības namu un pirmo lielveikalu Liepājā – Armijas ekonomisko veikalu (AEV). AEV bija Latvijas Republikas kara resora iestāde, dibināta 1919. gadā un paredzēta karavīru apgādei ar patēriņa precēm par pieņemamām cenām, taču AEV varēja iepirkties ikviens iedzīvotājs. Pirmo AEV uzbūvēja Rīgā, mūsdienās to sauc par “Galeriju Centrs”, bet otrs lielākais AEV, divstāvu nams, celts funkcionalisma stilā, tapa Liepājā. Tā arhitekts Aleksandrs Rācenis bija Lāčplēša Kara ordeņa kavalieris.

Veikalam bija atvērts, laikmetīgs plānojums ar brīvi pieejamiem visdažādāko preču plauktiem. Liepājas AEV iznīcināja Otrā pasaules kara sākumā – 1941. gada 29. jūnijā. Daļēji sagrautās ēkas atliekas novāca pēc kara gados.

1962. gada 27. decembrī AEV vietā atklāja jaunu tirdzniecības namu ar nosaukumu “Kurzeme”. Četrstāvu ēka bija būvēta padomju modernisma stilā, projekta autori bija Josifs Goldbergs un Liliana Gintere. Pirmajā stāvā atradās pārtikas nodaļa, otrajā un trešajā – citu sadzīves preču nodaļas. “Patīkamākais šeit šķiet jaukā plašuma sajūta, ko rada gaišais sienu krāsojums, stikla un gaisa pārpilnība,” ziņoja avīze “Komunisti”. Tirdzniecības centrs, nu jau piecstāvu ēka, 2005. gadā tika pārbūvēts un modernizēts pēc arhitekta Agra Padēja-Līna projekta. Kopš tā laika “Kurzeme” atkal ir iecienīta liepājnieku satikšanās un iepirkšanās vieta, kur tirdzniecība norit četros stāvos. Ēkā ir vairāk nekā 50 veikalu un pakalpojumu sniegšanas vietu, vairāk nekā 200 darba vietu. Te ierodas pāri par diviem miljoniem apmeklētāju gadā, vēstīts tirdzniecības centra mājaslapā. Augšstāvā atrodas biznesa centrs ar biroju telpām.

Pirmsskolas izglītības iestāde "Kriksītis"

Eduarda Veidenbauma iela 16

kriksitis.liepaja.edu.lv

Eduarda Veidenbauma ielā 16 atjaunots un paplašināts vecākais no mūsdienīgu Liepājas bērnudārziem – "Kriksītis". Līdz šim tajā bija trīs grupas bērniem ar valodas traucējumiem. Tagad bērnudārzam pievienota bijušās 31. arodvidusskolas pārbūvētā kopmītne (tās agrākā adrese – Klāva Ukstiņa iela 17/23). Abus namus savieno jaunbūvēta galerija. Tai abās pusēs izveidoti rotaļlaukumi un nojumes, ir arī neliela āra skatuviēte. Tā "Kriksītī" ir izveidotas telpas vēl astoņām grupām, kopā 176 bērnudārza audzēkņiem. Jaunajā korpusā ir zāle mūzikas nodarbībām, ir

vingrošanas zāle, atsevišķa ēdamtelpa. Šeit atradīsies arī Sajūtu telpa, kuru varēs apmeklēt bērni no visas pilsētas. Ir nodrošināta vides pieejamība, tostarp pacēlājs cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Bērnudārzam ir ieeja arī no Klusās ielas, pa to piegādās produktus virtuvei.

Bērnudārza paplašināšanai izmantoti vairāk nekā trīs miljoni eiro no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, pašvaldības ieguldījums – apmēram 1,87 miljoni eiro. Reizē ar ēku pārbūvi arī telpas tiek aprīkotas ar mūsdienīgām mēbelēm. Jaunās grupas komplektēšana sāksies jau maijā.

"Kriksīša" ēka ir uzbūvēta 1961. gadā, tad gan šeit atradās cits bērnudārzs. Savukārt "Kriksītis", kam bija piešķirts kārtas numurs "1", bet nebija mīlīgā vārda, ir daudz senāks. Ir ziņas, ka vēl pirms Otrā pasaules kara 1. bērnudārzs atradies Bāriņu ielā 20, bet Otrā pasaules kara laikā (1943. gadā) – Kungu ielā 20, kur kopš 1974. gada tas nosaukts par specializēto bērnudārzu bērniem ar runas traucējumiem. 1995. gadā 1. bērnudārzs pārcelts uz tagadējo mītni. Arī turpmāk šeit būs trīs grupas bērniem ar valodas traucējumiem. Katrā grupā ar audzēkņiem pastāvīgi strādās logopēds.

"Code-Y" programmēšanas skola

Krišjāņa Valdemāra iela 56

code-y.eu

Programmētāji Dairis Vaidila un viņa kolēģis Valdis Pēteris Otaņķis nolēma gudriniekus audzināt paši un nodibināja programmēšanas skolu "Code-Y". Viņi izstrādāja izglītības programmu 5–12 gadus veciem bērniem, jo līdzīga ārpuskolas nodarbību piedāvājuma nebija. Programmu akreditēja, tāpēc skola saņem nelielu interešu izglītības mērķdotāciju no valsts budžeta. "Code-Y" skolā mācās ap 30 bērnu.

Skolas nosaukums veidots no vārda kods, kas programmēšanā nozīmē instrukciju kopumu, kas datoram norāda, kādas darbības veikt. Skolas simbols ir robotiņš Koudijs – bērnu draugs, kurš dodas līdz tehnoloģiju izpētes ekspedīcijās un palīdz iepazīt programmēšanas valodu. Bērniem ir neatkarīga fantāzija, viņi veido pašu izdomātas spēles, iepazīst programmēšanu. Pat grūti pateikt, ko bērni nav programmējuši. Kāds zēns izveidoja tādu mākslīgā intelekta modeli, kurš sniedz tikai nepareizas atbildes. Bērni ļoti gaida arī matemātiskās spēles. Katru gadu kāds Koudija draugs uzvar pilsētas matemātikas olimpiādē. Vienā nodarbībā piedalās ne vairāk par 11 bērniem un ir divi skolotāji, kuriem jāsasniedz kopīgs mērķis. Dairis saka: "Vēlamies bērnus aizraut ar tehnoloģijām un programmēšanas iespējām, lai izauguši viņi varētu strādāt nevis pret tehnoloģijām, bet ar tām un vairāk paveikt."

Programmēšana ir sava veida valoda. To, tāpat kā svešvalodu, vieglāk iemācīties bērniībā. Veidojot spēles, bērni mācās tikt galā ar problēmām. "Lai kaut ko atrisinātu, problēma ir jānedefinē. Viņi prātīs tās risināt arī dzīvē," teic Dairis, "kļūdas kodā un problēmu

risināšana ir programmētāja ikdiena. Mēdzam jokot, ka programmētāja lielākais murgs ir saplīsis kafijas aparāts, jo bez kafijas programmētājs ir tikai cilvēks ar ekrāna iedegumu."

Izeja uz jūru

Jūrmalas iela

Pagājušajā gadā labiekārtotas vēl trīs izejas uz centra pludmali. Viena no tām – Jūrmalas ielas galā, otra – Jūrmalas parkā starp stadioniem, ejot no Miljonu kalniņa. Šie darbi izmaksāja 1,03 miljonus eiro, no tiem 800 tūkstoši bija Eiropas Reģionālās attīstības fonda, 228,2 tūkstoši – pilsētas budžeta nauda, bet 5,6 tūkstošus sedza SIA "Liepājas ūdens".

Bez tam pērn ruden labiekārtota izeja uz jūru pretī piemineklim bojā gājušajiem jūrnikiem un zvejniekiem. Šī darba izmaksas – 470,8 tūkstoši eiro, no tiem 400,2 tūkstoši no ERAF, bet no pašvaldības budžeta – 66,7 tūkstoši eiro, "Liepājas ūdens" ieguldījums – 3,9 tūkstoši eiro.

Līdz ar to šajās izejās atpūtniekiem tagad ir paplašināti gājēju celiņi, uzstādītas jaunas stacionārās publiskās tualetes, ierīkotas dušas, dzeramā ūdens punkti, soli, atkritumu urnas, velo statīvi, ģērbtuves, SOS punkti. Izveidoti jauni apstādījumi, ar augiem stiprinātas kāpas, izbūvēti ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas tīkli, elektrotīkli un apgaismojums. Vide veidota pieejama visiem.

Izvietota arī informācija par pludmales plānojumu un lietošanas noteikumiem, arī skaidrojumi par pludmales brīdinājuma karogiem: sarkandzeltens norāda, ka pludmalē strādā glābēji, dzeltenais – ka peldēties bīstami, melnbaltais norāda uz aizliegumu peldēties konkrētā vietā, bet sarkanais – ka peldēties ir aizliegts. Kopš 2020. gada Liepājas centra pludmalē izveidoti jau septiņi labiekārtoti ceļi uz liedagu, tostarp Roņu ielā ierīkota arī brauktuve

apkalpojošajam autotransportam. Pašlaik ir izprojektētas izejas uz jūru arī Vaiņodes, Vētru un vēl neizbūvētās Debess ielas galā, taču to būvniecība būs atkarīga no finansējuma pieejamības.

Liepājas filharmonijas vēsturiskā vieta

Kūrmājas prospekts 30

Divas Filharmonijas biedrības bija kā tilts Liepājas ilgajam ceļam līdz koncertzālei un mūsdienu profesionālajam simfoniskajam orķestrim. Filharmonija –

iestāde, kas rīko koncertus un propagandē mūziku. Liepājā pirmie filharmonijas koncerti organizēti pirms 145 gadiem, bet Baltijā senākā Filharmonijas biedrība dibināta 1882. gadā Liepājas Amatu biedrības paspārnē pastāvīgai simfoniskās mūzikas dzīves nodrošināšanai. Iecienītākās koncertvietas – 1875. gadā uzceltā Liepājas kūrmāja un Kūrmājas dārzs. Kūrmāja atradās pie jūras, Kūrmājas prospekta galā (ēka nodega 1937. gadā). Tajā bija viesnīcas istabas, restorāns, koncertzāle 500 klausītājiem. Aiz tās zaļoja Kūrmājas dārzs, kurā atradās vasaras estrāde. Filharmonija gādāja mūziķus, publiku, finanses koncertiem. Pirmajā Liepājas filharmonijas biedrībā 1910. gadā bija 90 biedru. Neatkarīgajā Latvijā 1926. gada jūnijā (pirms 100 gadiem) entuziasti dibināja jaunu Liepājas filharmonijas biedrību. Tukšām rokām sākot darbu, biedrība atjaunoja simfonisko orķestri (1931. gadā 54 mūziķi). Trešajā sezonā bija jau vairāk nekā 3000 koncertu abonentu, tika lēsts, ka vidēji katru koncertu apmeklēja 1000 klausītāju. 1930. gadā abonements maksāja 6 latus, skolēniem un kareivjiem – 3 latus. Biedrību atbalstīja arī valdība un Kultūras fonds, tāpēc varēja piesaistīt

izcilākos mūziķus. Pirmais diriģents bija Teodors Reiters. Vairākas sezonas Liepājā strādāja Varšavas filharmonijas diriģents Bronislavs Šulcs. Liepājas filharmoniju vadīja notārs Gotfrīds Stengrevics.

Arī Paula Kundziņa projektēto estrādi gliemežnīcas veidolā Kūrmājas dārzā sagādāja biedrība, tāpat nodibināja vīru kori "Dziedonis", vairākkārt rīkoja plašus Lejaskurzemes dziesmu svētkus. Priekšzīmīgi vadīto biedrību likvidēja padomju vara. 1940. gada 10. oktobrī laikraksts "Komunists" ziņoja, ka "nav vēlama filharmonijas pastāvēšana". Nākamajā dienā pēkšņi nomira biedrības viceprezidents Gabriels Vikers. Nākamajā vasarā Stengrevica ģimeni izsūtīja uz Sibīriju, G. Stengrevica tobrīd nebija mājās. Otrā pasaules kara beigās viņš emigrēja uz Rietumiem.

Atvērtā viesistaba "Pietura"

Radio iela 8

lielaisdzintars.lv

"Lielais dzintars" 10. gadadienā liepājniekiem dāvāja atvērto viesistabu "Pietura". Jau koncertzāles projektā bija paredzēts, ka ēka ir publiska tikšanās vieta. Tāda bijusi arī koncertzāles idejas autora Imanta Rešņa iecere. Iepriekš izziņot iedzīvotāju vēlmes, dizaina birojs "H2E" izstrādāja vestibilam jaunu veidolu. Latvijā ražotas mēbeles rudens toņos. Centrā novietotas Liepājas teātri darinātās koka kāpnes – reizē arī vairākstāvu sols. Vairāku izdevniecību dāvinātu grāmatu plaukts. Mūzikas terminu uzraksti uz grīdas, piemēram, ad libitum, kas nozīmē – ar patiku. Pie sienām novietoti trīs dekoratīvi paneļi

skaļuma slāpēšanai. Liepājnieku dāvāti telpaugi. Tas viss krasi mainījis foajē raksturu. Iekārtojums veidots tā, lai cilvēki te labprāt uzturētos līdz divām stundām.

Telpa pārveidota, izmantojot "Lielā dzintara" nopelnītos līdzekļus un sponsora "CleanR Grupa" un nodibinājuma "Liepāja 2027" atbalstu. Telpas izveidē iesaistīta arī jauniešu organizācija "YOU+". Jaunieši tai devuši latvisko vārdu "Pietura". Viņiem šī ir Vienas pieturas aģentūra, kur trešdienās, ceturtdienās un piektdienās (14.00–18.00) jaunieši vecumā no 13 līdz 29 gadiem var saņemt dažādu speciālistu un mentoru konsultācijas. Te notiek arī izklaidējoši un izglītojoši pasākumi. Ceturtdienās no pulksten 18.00 līdz 20.00 ir jauniešu vakari. "YOU+" sagādājusi arī klusuma kabīni divsarunām.

Šo vietu var izmantot ne tikai randiņiem un brīvu brīžu pavadīšanai – "Pietura" bez maksas pieejama vienreizējiem nekomerciāliem pasākumiem.

Privātpersonas un nevalstiskās organizācijas, iepriekš piesakoties "Lielajā dzintarā", šeit var sarīkot grāmatas atvēršanu, nelielu koncertu, adīšanas meistarklasi vai ko citu ar mērķi paplašināt apmeklētāju redzesloku kultūras, sabiedrības veselības, drošības, izglītības, sociālos jautājumos. Noteikumi atrodami *lielaisdzintars.lv*.

Mākslas pasāža "RADI"

Friča Brīvzemnieka iela 32

elisartworks.lv

Friča Brīvzemnieka ielā 32 mājā gleznotājas un pedagoģes Ilzes Elizabetes Romančenko izveidotā studija un biedrība "Mākslas pasāža RADI". Tā jau daudzus gadus saistīta ar mākslas nodarbībām bērniem. Savukārt savu zīmolu "Elis. Artworks" māksliniece attiecina uz glezniecības stundām pieaugušajiem un uz pašas mākslas darbiem. Šeit var gan iedvesmoties, aplūkojot autorei gleznas, gan arī mācīties un izmēģināt roku mākslā. Māksliniece ir īstenojusi dažādus projektus bērniem – ir rīkots bērnu mākslas plenērs "Mazā marīna" kopā ar gleznotāju Ivaru Kleinu, organizētas

mākslas nometnes. Ir akreditētas izglītības programmas gan bērniem, gan pieaugušajiem. Bērni apgūst vizuāli plastiskās mākslas un dizaina pamatus no četrus gadus vecuma. Reiz Liepājas jubilejai audzēkņi no saviem zīmējumiem veidoja animācijas filmu "Mazie liepājnieki". Filmas varoņi meklēja Liepājas sirdi.

"Gleznot var ikviens. Vajag tikai gribēt, ļauties un darīt! Nekad nesakiet bērna klātbūtnē, ka viņš to nevar. Ļoti svarīgi neapdzēst bērnam radošo dzirksteli," saka māksliniece.

Gleznošanu mācās arī pieaugušie. Skolotāja ir pārliecinājusies, ka šī nodarbe relaksē, nomierina, dziedina. Dažkārt gleznošanas meistarklasi darba kolektīvi izmanto kā korporatīvo pasākumu, bet reizēm gleznošanas nodarbību kāds saņem dzimšanas dienas dāvanā. Pat kāzu jubilejas un vecmeitu ballītes ir bijušas papildītas ar gleznošanu.

Pieaugušajiem ir licencēta profesionālās izglītības programma – profesionālās pilnveides kursi "Krāsu mācība", kurus apmeklējuši daudzi Liepājas un Kurzemes frizieri, arī pa kādam citas skaistumkopšanas jomas speciālistam. Zīmola "Elis. Artworks" pirmais vārds veidojies, saīsinot vārdu Elizabete.

Autore ir pazīstama ar savām sajūtu ziedu gleznām. Vieni no vismīļākajiem ziediem viņai ir peonijas, iedvesmas avots – mammas košumdabes.

Liepājas latviešu biedrība

Rožu laukums 5/6

Liepājas Latviešu biedrības nama Rožu laukumā 5/6 atklāšana 1935. gada 27. oktobrī bija Liepājas latviešu sabiedriskās dzīves apogejs. Pirmo tautisko organizāciju – Liepājas latviešu labdarības biedrību – pilsētā nodibināja 1880. gadā, kad jau bija

izveidojies pietiekami liels turīgu latviešu lieltirgotāju un namīpašnieku skaits. Jānis Pabērzs biedrības ēkas celšanai atvēlēja savu īpašumu Raiņa (toreiz Suvorova) ielā 2. Līdz Pirmajam pasaules karam tur koncentrējās pilsētas latviešu sabiedriskā dzīve.

1902. gadā, reaģējot "uz policijmeistara mājienu", biedrībai lika paplašināt statūtus. Tā vietā latvieši 1903. gadā dibināja jaunu Liepājas latviešu biedrību. Vecā biedrība turpmāk pievērsās labdarībai un izglītībai.

1912. gadā Liepājas latviešu biedrība nopirka gruntsgabalus Rožu laukumā jauna biedrības nama būvniecībai, taču 1915. gadā vāciskā pilsētas dome šo ieceri izjauca, jo atteicās paplašināt Pasta (A. Pumpura) ielu, kas bija par šauru plānotajam namam.

Pēc Latvijas proklamēšanas latviešu biedrību atjaunoja un īpašumu Raiņa ielā pārdeva, lai iegūtu naudu jaunbūvei. Lāčplēša Kara ordeņa kavaliera Jāņa Blauna projektēto biedrības namu Rožu laukumā 5/6 iesvētīja 1935. gada 27. oktobrī. Tā kā to cēla pēc 1934. gada 15. maija apvērsuma, tad tā pirmais nosaukums bija – 15. maija nams. Biedrības nama lielo zāli greznoja lustras, kas bija gatavotas pēc Liepājas daiļkrāsotājas Elīzes Flaumanes

zīmējumiem. Padomju laikos, kad nams pārtapa par Flotes virsnieku namu, kurā darbojās Baltijas flotes drāmas teātris, lustras pazuda. Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas ēku 1991. gada oktobrī pārņēma pašvaldība, un nams atguva latviešu biedrības vārdu. Vienu vēsturisko lustru atrada bēniņos, otru – Karostā, bijušajā Virsnieku sapulču ēkā. 2004. gadā tās restaurēja vietējie meistari firmā "Ātmats".

2025. gada 16. oktobrī ēkā reģistrēta jauna Liepājas latviešu biedrība, kuras primārais mērķis – nodrošināt latviskās identitātes un valodas saglabāšanu.

Liepājas pirmā gājēju iela

Tirgoņu iela

1983. gadā Haralds Krams, nododot amata grožus pēctecim, jaunajam Liepājas galvenajam arhitektam Uldim Pīlēnam, atstāja viņam arī arhitektūras un plānošanas uzdevumu – pārbūvēt Ļeņina ielas posmu par gājēju ielu. Mūsdienās tai ir senais Tirgoņu ielas vārds.

Ielas pārbūves projekta autore Gunta Šņipke, toreiz institūta "Komunālprojekts" Liepājas filiāles arhitekta, saka: "To mēdzam saukt par Pīlēna ielu. Daļa taisnības tajā ir, jo Uldis Pīlēns prata iedvesmot pilsētas saimniecisko un komunistiskās partijas vadību, prata

arī sagriezt tādu tautas virpuli, ka visi iesaistījās. Bez Pīlēna tas nebūtu noticis." 1986. gadā Liepājas muzejā arhitektūras, dizaina mākslas izstādē "Akcenti Liepājai" redzētais iedvesmoja ansambļa "Credo" dalībniekus Valdi Skujiņu, Uldi Veitu un Valēriju Liepu doties pie Ulda Pīlēna un aicināt ekspozīcijās redzēto realizēt ar tautas atbalstu. Pīlēns piekritis un definējis mērķi – gājēju iela. Tā sākās akcija "Mēs Liepājai", kuras koncertos mūziķi vairākus gadus uzstājās bez maksas, visus ienākumus ziedojot labiekārtošanas projektiem – vispirms gājēju ielas izbūvei, vēlāk citiem.

Gunta Šnipke uzsver, ka gājēju iela 1987. gadā tapusi ne tikai ar mūziķu, bet ar ļoti lielu visas Liepājas sabiedrības atbalstu. Individuālā dizaina puķu kastes, galdiņus, nojumes, pat noteku renes, metāla, auduma, koka, betona izstrādājumus un visu pārējo izgatavoja vietējie strādnieki, kuri nesavtīgi ziedoja tam savu laiku. Tas bija liels lokālpatriotisma pacēlums. Iesaistīja "Sarkano metalurgu", ratiņrūpnīcu, mašīnbūves rūpnīcu, rūpnīcu "Seļmaš" un vēl citas; visu gatavoja kaut kur Liepājā. Pašreizējos Tirgoņu ielas dizaina elementus (laternas un soliņus) veidojis arhitekts Agris Padēlis-Līns. Laternu

balsti atgādina tramvaja līnijas stabus un ir kā piemiņa, ka šeit reiz kursējis elektriskais tramvajs. Liepājā gājējiem atvēlēta arī Zivju iela, Jāņa un Pasta ielu posmi.

Okupācijas muzejs – Latvijas *de jure* atzīšana

Klāva Ukstiņa iela 7/9

Liepājas okupācijas muzejs pērn atvēra jaunu pamatekspozīciju, kurā īpaša vieta atvēlēta represēto liepājnieku atmiņām, liecībām par padomju varas noziegumiem, tautas atmodai un Latvijas neatkarības atgūšanai. Muzejs aptver periodu no 1939. gada

23. augusta, kad PSRS un Vācija savstarpēji noslēdza slepeno neuzbrukšanas līgumu – Molotova-Ribentropa paktu, kura sekas bija PSRS karaspēka izvietošana Baltijas valstīs un to okupācija, līdz

1991. gada augustam, kad starptautiski Latvijas Republikas neatkarības atjaunošana tika atzīta *de jure* – pilnā apjomā. Pirmās Latvijas neatkarību atzina Lietuva, Igaunija un Islande 22. augustā, 23. augustā – Beļģija. Līdz 1991. gada beigām Latviju atzina 93 valstis.

Šeit skatāmas ekspozīcijas "Lielais tukšums. Holokausts Liepājā" – par ebreju kopienas iznīcināšanu pilsētā, "Trīsreiz okupētā. Liepāja Otrajā pasaules karā un pēc tā" – par karadarbību, okupāciju maiņām un to sekām. Sadaļa "Nezūdošs spīts. Liepāja pretojas" atspoguļo liepājnieku pretošanos padomju režīmam, cīņu par brīvību.

Ekspozīcija "Atpakaļ mājās. Latvija mostas, Liepāja mostas" būs veltīta sabiedrības garīgajai atdzimšanai. Tajā pieminēs Latvijas neatkarības modinātājus, tostarp cilvēktiesību aizstāvības grupas "Helsinki 86" dibinātājus liepājniekus Linardu Grantiņu, Raimonu Bitenieku, Mārtiņu

Barisu. Šīs organizācijas dokumentus, tai skaitā aicinājumu PSRS līderim Mihailam Gorbačovam ļaut latviešiem pašiem lemt savu likteni, 1986. gadā uz Kanādu slepeni izveda liepājniece Elfrīda Pujēna. Muzeja ēku par tautas ziedojumiem 1989. gadā iegādājās Tautas frontes Liepājas nodaļa. Tovasar tautfrontieši sarīkoja Neatkarības ielas akciju pret okupācijas laika nosaukumu – 21. jūlija iela. Šajā datumā 1940. gadā Latvijā nelikumīgi tika pasludināta padomju vara. Akcijas laikā namiem piestiprināja uzrakstus "Neatkarības iela" un pirmo reizi plašā tautas gājienā pieprasīja atjaunot Latvijas neatkarību. Tagad iela nes Klāva Ukstiņa vārdu.

Kultūrvieta "Sventāja"

Pļavu iela 14a

sventaja.lv

Kultūrtelpu "Sventāja" savās mājās Pļavu ielā 14a izveidoja Daiga un Aldis Straupenieki. Daiga ir pedagoģe, filoloģe, zinātniece ar dzimtas saknēm Būtiņģē un Sventājā. Būtiņģes un Sventājas ciemi līdz 1921. gada 31. martam bija Latvijas daļa. Pēc tam teritoriju no Palangas līdz Būtiņģei ar Latvijas-Lietuvas šķirējtiesas lēmumu pievienoja Lietuvai. Tiesa bija sekojusi Lietuvas valsts interesēm, turpretī iedzīvotāju protesti netika ņemti vērā. Sventājā 1920. gadā dzīvoja 360 latvieši un 49 lietuvieši, Būtiņģē – ap 600–700 latviešu un tikai daži lietuvieši. Lietuvieši saka – Šventoji. Lai neizzustu

senā kuršu ciema vārds, Straupenieku ģimene pērn radīja savu "Sventāju". Kultūrvietas ideja radās, veidojot tradicionālās kultūras projektus un pasākumus, kuriem vajadzēja telpu. Bija iespēja to izveidot savās mājās. Nodibināja biedrību "Sventāja". Sarīkojumi šeit ir saistīti ar tradicionālo kultūru: tos izsludina arī Liepājas pasākumu kalendārā un uz tiem iepriekš var pieteikties ikviens interesents. Daiga aicina pie sevis tradicionālās kultūras kopējus – amatniekus, pētniekus, dziedātājus, rīko izglītojošas meistarklases, piemēram, par dzintaru, rotām, ir bijuši stāstu vakari. Biedrība "Sventāja" pērn rīkoja pirmos Lejaskurzemes ielu svētkus sadarbībā ar Bārtas, Bernātu, Dunikas, Nīcas, Nidas, Papes, Pērkones un Rucavas iedzīvotājiem un citiem Dienvidkurzemes tradicionālās kultūras kopējiem. Domājams, ka Lejaskurzemes ielu svētki notiks arī šovasar. Daiga Straupeniece pēta Būtiņģes un Sventājas kopieni un valodas attīstību, uzrakstījusi grāmatas "Būtiņģes un Sventājas valodas vārdnīca" un "Latviešu valoda Lietuvā – Būtiņģē un Sventājā". Vārdi "tīre", "kast", "gānit" droši vien būs dzirdēti. Bet vārds "riedīties"? Tas nozīmē – gatavoties iet ciemos.

Ezerkrasts – Dunikas ielas parks

Dunikas iela

Ezerkrasta ielām vārdi piešķirti 1934. gadā, kad Ezerkrasta nosaukuma vēl nebija un pilsēta šeit pārdeva zemi privātmāju būvniecībai. Tolaik to dēvēja par Dienvidu priekšpilsētu, kas robežojās ar Pērkones upi, tagad kanālu. 1973. gadā no Pērkones kanālmalas bija spiesti atkāpties mazdārziņu apsaimniekotāji, jo starp Dunikas ielu un Pērkones kanālu sāka ierīkot apstādījumus jeb Dunikas ielas dārzu. Tas ir trešais lielākais parks Liepājā, 13,4 hektārus plašs. Tikmēr institūtā "Latgiprogorstroj" jau rasēja daudzstāvu namu rajona plānojumā. 1975. gadā laikraksts "Komunisti"

apkopoja iedzīvotāju 108 iesniegtos priekšlikumus par dzīvojamā rajona nosaukumu. Tos izvērtēja speciāla komisija. Jaunais rakstnieks Ēriks Kūlis "humora pēc" bija iesniedzis 18 idejas: Rītliepāja, Mazā Kurša, Austrā, Saule un citus. Izskanēja vārdi Varoņkrasts, Pērkonkalve, Gulbji un citi. No iesniegtajiem rosinājumiem komisija apstiprināšanai virzīja piecus: Liepezers, Rīti, Līvciems, Ezerkrasts, Imanta Sudmaļa rajons. Pilsētas izpildkomiteja izvēlējās nosaukumu Ezerkrasts, kurš bija saņemts septiņas reizes no dažādām vietām Latvijā, tostarp no liepājniekiem Alfreda Novicka, M. Vītola, Valentīna Darginoviča un Emīlijas Šmites. 1977. gadā sākās Ezerkrasta būvniecība. Vispirms apbūvēja teritoriju, kuru norobežoja Dzērves un Lauku iela, un jaunradītā Eduarda Tisē iela. Pēc tam apbūvēja Gaujas prospekta apkārtni. Tapa jauna galvenās satiksmes un inženierkomunikāciju maģistrāle – Mirdzas Ķempes iela, kurā paredzēja visus galvenos mikrorajona iedzīvotāju apkalpes punktus. Līdz tam galvenais bija Gaujas prospekts, kuru nu atzina šim mērķim par šauru. Prospektam pāri uzcēla jaunus namus, "lai sasniegtu atbilstošus apbūves tehniski ekonomiskos rādītājus".

Ezerkrastā dzīvo vairāk nekā 10 tūkstoši iedzīvotāju. Daudzi no viņiem mitinās Liepājā ražotās 104. sērijas piecstāvu ēkās. No 2013. gada Ezerkrastu ar pilsētas centru savieno tramvaja līnija.

Bernātu veloceļa sākums

Ilgi gaidīto veloceļu 10 kilometru garumā no Liepājas līdz Bernātiem izbūvēja 2024. gadā. Veloceļu gar Klaipēdas ielu līdz Dienvidkurzemes novada robežai 700 metru garumā ierīkoja SIA "A-Land" pēc Liepājas pašvaldības pasūtījuma

par apmēram 240 000 eiro (summa ar pievienotās vērtības nodokli). Līdz Dienvidu kapiem tas ir 3,5 metrus plats, divi metri atvēlēti riteņbraucējiem, bet pusotru metru plata josla – gājējiem. Tālāk stiepjas 2,5 metrus plats veloceļš bez atsevišķas gājēju joslas. Dienvidkurzemes novada teritorijā asfaltēto velobraucēju ceļu būvēja SIA "CTB" pēc valsts uzņēmuma "Latvijas Valsts ceļi" pasūtījuma, izlietojot 2,289 miljonus eiro (ar PVN). "Šis ir lielākais un garākais "Latvijas Valsts ceļu" vēsturē būvētais gājēju un velosipēdistu ceļš," veloceļa atklāšanā paziņoja uzņēmuma vadītājs Mārtiņš Lazdovskis. Veloceļš nodala riteņbraucēju kustību no ļoti intensīvās autosatiksmes vienā no valsts galvenajiem autoceļiem A11 "Liepāja – Lietuvas robeža (Rucava)", līdz ar to pārvietošanās cilvēkiem kļūvusi daudz drošāka. Liepājā līdz šim ierīkoti veloceļi 63 km garumā. Nākamā velojosla top Oskara Kalpaka ielā. Veloceļš plānots arī Flotes ielā. Pašlaik projektē Aldaru ielas veloceļa savienojumu ar Tramvaja tiltu; apmēram 200 metru garais posms vīsiēs pa Tirdzniecības kanāla ziemeļu krastmalu. Pilsētas mājaslapā liepaja.lv, sadaļā "Velosatiksmē" var

aplūkot gan jau izbūvēto veloceļu karti, gan perspektīvo un teritorijas plānojumā paredzēto veloceļu karti. Latvijā pirmā veloieļa atklāta Siguldā 2020. gadā, savukārt Rīgā pirmā veloieļa top pašlaik. Veloieļā uz brauktuves priekšroka ir divriteņiem. Visiem riteņbraucējiem ieteicama ķivere, bet līdz 16 gadiem tā ir obligāta, elektroskriteņu braucējiem ķivere obligāta līdz 17 gadu vecumam.

"Heaven Glamping"

Vētru iela 1

heavenglamping.lv

Pirmais glamping "Heaven Glamping" Liepājā, Vētru ielā 1, sāka darboties 2025. gada jūlijā un uzreiz ieguva tūristu atsaucību. Ieradās ne tikai vietējie

ceļotāji, bet arī no Lietuvas, Igaunijas un citām valstīm. Glampingā viesus uzņem 15 četrvietīgos, aptuveni 4,5 metrus augstos namiņos (tie piemēroti diviem pieaugušajiem un diviem bērniem). Vārds "glamping" veidojies, apvienojot vārds "glamūrs" (jeb valdzinājums, burvība) un "kempings". Realitātē tā ir īpaša, pilnībā labiekārtota naktsmītne, kas tūristiem piedāvā augstāku komfortu dabas tuvumā. Vētru ielas glampingā ir teltīm līdzīgi namiņi ar visu nepieciešamo ērtai un bezrūpīgai atpūtai. Tajos ir sanitārais mezgls, gultasveļa, virtuvīte, kurā ir viss vajadzīgais ēdiena pagatavošanai. Viesim atliek vien ierasties un baudīt atpūtu bez liekām rūpēm. Namiņi ir kompakti un funkcionāli, aprīkoti ar kondicionieriem, kas nodrošina patīkamu vidi jebkuros laikapstākļos. Teritorijā ir pieejama arī teltis bērnu rotaļām. Namiņus ražo glampinga īpašnieki – tie top uzņēmuma "Glamphouse" ražotnēs Liepājā un Nīcas pagasta Grīnvaltos. Teltiņu tipa mājiņas veidotas no kvalitatīviem un ilgtspējīgiem materiāliem – koka, metāla un PVC materiāla, apvienojot dabiskumu ar mūsdienīgu dizainu. Uzņēmējiem ir jau vairākus gadus ilga pieredze šajā

jomā, viņu radītie dažādu modeļu pārvietojamie vasaras namiņi eksportēti uz daudzām valstīm. Tajos atpūšas cilvēki Itālijā, Kanārijū salās, Grieķijā, Portugālē, Lielbritānijā, Zviedrijā un citviet pasaulē.

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, 2026. gada sākumā Liepājas tūristu naktsmītnēs bija 1824 gultasvietas. Tas ir vairāk nekā Ventspilī (1728), bet mazāk nekā Cēsu novadā (2046).

Apkaimes biedrība "JaunLiepāja"

Teodora Breikša iela 45

Jaunliepāju 19. gadsimta 70. gados izplānoja pazīstamais arhitekts Pauls Makss Berči. Kopš 1871. gada pilsētai bija

dzelzceļa savienojums, strauji veidojās rūpnīcas, izauga Jaunliepājas simetriskie kvartāli, kuros galvenie iedzīvotāji bija nesenie zemnieki, nu pilsētas strādnieki.

Te izveidojās pirmie latviešu centri – biedrības un teātri.

Jaunliepājas robežas ir skaidras: Tirdzniecības kanāla ziemeļu krasts, dzelzceļš, drāšu fabrikas jeb "Metalurga" plašumi, ezers. Centrā – Annas tirgus, kur agrāk notikuši Kurzemē kuplākie gadatirgi pa Annām. Te ir vidusskola, dakteri, Olimpiskais centrs, stacija, parks, satiksme, veikali, pat kapi. Arī pilsētas centrs rokas stiepiena attālumā.

Ar apmēram 5000 iedzīvotājiem Jaunliepāja ir kā zem apbružājuma noslēpta pērle, ieraugāma no jauna.

Jāizveido vieta, kur visu paaudžu cilvēkiem, arī jauniešiem, satikties un būt, uzskata 2025. gadā dibinātās apkaimes biedrības "JaunLiepāja" pārstāve Ieva Balode-Ziemele. Biedrība vēlas Jaunliepāju attīstīt par laikmetīgu un iekļaujošu kultūrtelpu, saliedēt iedzīvotājus, tāpēc rīko bērnu sporta un drošības svētkus futbola laukumā pie Raiņa parka, Annas tirgus laukumā ceturtdienās organizē iknedēļas vakara tirdziņu un uzlūko to kā satikšanās vietu un kultūrtelpu bez sienām. Ziemassvētku tirdziņā piedalījās visvairāk tirgotāju

– 40. Aprīlī biedrība rosināja uz kaimiņu talku – nomazgāt logus sev un kaimiņam, ja viņš pats nevar. Talka noslēdzās ar kopīgu zupas ēšanu. Biedrība "JaunLiepāja" mīt Teodora Breikša ielā 45. Šī nama sākotnējie saimnieki bijuši Pabērzi. Jānis Pabērzs bija viens no turīgākajiem Liepājas latviešiem, kurš 1880. gadā veltīja savu gruntsgabalu Liepājas Latviešu labdarības biedrības ēkas celtniecībai Raiņa ielā 2. T. Breikša ielas 43. nams piederējis Teodoram Fridriham Breikšam, kas bija iecienīts skolotājs un pilsētas politiķis, 1914. un 1915. gadā līdz vācu okupācijai viņš bija pilsētas galva, pirmais latvietis šajā amatā.

“Montesori Liepāja”

Rīgas iela 26

montesoriliepaja.lv

Mājā Rīgas ielā 26 ilgus gadus atradās Pestīšanas armijas labdarības virtuve, bet nu jau vairāk nekā gadu ēkai ir jauni saimnieki un cits piepildījums. Šeit aizvien plašāk darbību izvērsē biedrība “Montesori Liepāja” un uzņēmums “Attīstības centrs Montesori Liepāja”, kas saudzīgi atjauno 1880. gadā celto koka ēku, respektējot tās vēsturiskumu. Biedrība izveidota 2018. gadā un darbībā balstās uz itāļu pedagoģes, psiholoģes un ārstes Marijas Montesori radīto pedagoģijas metodi, kas attīsta un izglīto bērnus, izmantojot taustāmus, rokās paņemamus materiālus. Tie attīsta sajūtas un maņas, palīdz apgūt

gan praktiskas, dzīvei nepieciešamas iemaņas (piemēram, sasiet kurpju šņores), gan māca valodu, matemātiku un dabaszinības. Šeit cipari un burti nav grūti uztverama abstrakcija. Piemēram viens uzdevums: ar karoti pārbērt pupiņas no vienas bļodas otrā. Tas māca darboties ar karoti, trenē pacietību, koncentrēšanos, sīko motoriku, trīs pirkstu satvērienu, kas noderēs rakstāmpiederuma turēšanai, sekmē matemātisko domāšanu. Šāds uzdevums noder gan bērniem, gan veciem cilvēkiem ar demenci, gan atveseļojoties no insulta. “Attīstības centra Montesori Liepāja” vadītājas leva Ukavica un Līga Saule apguvušas arī medicīnisko Montesori pedagoģiju, tā izmantojama daudz plašāk nekā tikai bērnu attīstībā.

Biedrība “Montesori Liepāja” ir sociālo pakalpojumu sniedzēja un piedāvā sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērniem ar invaliditāti: fizioterapijas, Montesori nodarbības, attīstošas nodarbības siltajos graudos (tās uzlabo vispārējo attīstību, mazina stresu un trauksmi). Pieejamas arī logopēda, mūzikas un mākslas terapijas nodarbības. Nākotnē šeit būs privāts

bērnudārzs – Montesori bērnu māja. Biedrības vadītājas rīko arī Montesori pedagoģijas kursus pedagogiem, vecākiem un vecvecākiem.

Liepājas Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība

Brīvības iela 21

Liepājā Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība (BUB) dibināta 1870. gadā, bet pilsētas ugunsdzēsēju komanda – gadu vēlāk. Abiem formējumiem bija kopīgi darbinieki un depo, sākotnēji Ugunsdzēsēju laukumā. 1872. gadā

Liepājas ugunsdzēsējus izsauca pat uz Šauļiem, kur tie, astoņas stundas dzēšot liesmas, pasargāja pilsētu no iznīcības. Par BUB biedru varēja kļūt no 17 gadu vecuma ar labu uzvedību. Biedrus iedalīja trīs komandās: ugunsgrēka dzēšanai, mantu glābšanai un izglābto mantu sargāšanai. Liela daļa biedrības senā inventāra ir atdota Liepājas muzejam un Latvijas Ugunsdzēsības muzejam, tomēr daži vēsturiskie priekšmeti ir paturēti, arī veclaiku metāla ķiveres ar spicumu galā – tas bija paredzēts glābēju pasargāšanai no krītošiem priekšmetiem, bet vēlāk atzīts par nelietderīgu.

Ilgus gadus biedrību vadīja ārsts Heinrihs Nikolajs Meijs, kurš glābējiem mācīja sniegt neatliekamo palīdzību. Tas noderēja 1919. gada novembrī, Liepāju aizstāvot pret bermontiešiem, kad brīvprātīgie ugunsdzēsēji, pildot kara sanitāru pienākumus, izglāba 83 ievainotus latviešu karavīrus un piecus ievainotus iedzīvotājus.

Pēc Otrā pasaules kara brīvprātīgo ugunsdzēsēju mājvieta ir Brīvības ielā 21. Liepājas pilsētas un rajona brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrībā tagad ir 13 aktīvi biedri. Mūsdienās Liepājā un citās lielajās pilsētās ugunsgrēkus dzēš Valsts ugunsdzēsības un glābšanas

dienests. Glābēju telefona numurs – 112. Biedrība ir sakopusi un atjaunojusi savu īpašumu. Biedrības uzņēmums sniedz ugunsdrošības aprīkojuma servisa pakalpojumus. Šeit strādā arī trīs sertificēti skursteņslaucītāji. Biedrība konsultē un izglīto cilvēkus ugunsdrošībā, evakuācijā, civilajā aizsardzībā, darba aizsardzībā, māca rīkoties ar ugunsdzēsības aparātiem. Biedrība iesaistās Jaunliepājas apkaimes aktivitātēs, piedalās bērnu un jauniešu drošības svētkos Raiņa parkā. Pēc pavasara talkas te pagalmā aktīvos jaunliepājniekus cienāja ar zupu.

Liepājas Pludmales tenisa klubs

Četru līdzbiedru aizrautība radās pirms sešiem gadiem, kad viņi sāka pastāvīgi izmantot Liepājas Olimpiskā centra pludmales tenisa laukumus (tādi ir seši) blakus tenisa hallei Liedaga ielā 7. Grupiņai pievienojās citi entuziasti, un 2024. gada pavasarī tika nodibināta biedrība "Liepājas Pludmales tenisa klubs". Pašlaik klubā ir vairāk nekā 300 spēlētāju. Klubu vada Gada liepājniece Inese Pirkule, viena no sākotnējā azartiskā četrinieka. Kluba darbība balstās uz pašu prieku, ieinteresētību, organizētību, finansēm un sadarbību ar LOC.

Pludmales teniss ir "demokrātisks pludmales volejbola un lielā tenisa krustojums", saka Inese. To spēlē basām kājām, laukumi klāti mīkstām smiltīm un tādēļ ir patīkami. Tikla augstums sieviešu un jauktajām komandām ir 1,70 m, vīriešiem – 1,80 m, bērniem – 1,50 m. Ziemas sezonā pludmales tenisisti ieņem LOC vieglatlētikas manēžā izveidoto pludmales volejbola laukumu. Vecākajam spēlētājam ir 67 gadi. Vasarā nodarbībās pieņem arī bērnus, vislabāk – no 10 gadu vecuma. "Spēlēt var jebkurš, nav jābūt sportiskam," saka Inese. Klubā spēlētājus iedala jauniņajos, iesācējos, lietpratējos un profesionāļos. Atnācējs iekļūst jauniņo grupā, apgūst spēles pamatus treneru vadībā. Kluba dalībniekiem izveidota treniņu kalendāra aplikācija, kurā ikviens, kurš vēlas spēlēt, ieraksta, kad vēlas doties uz laukumu, un jebkurš līdzvērtīgs kluba dalībnieks var pierakstīties par pārinieku. Tā tenisisti atrod spēles partnerus. Šāda sistēma ļoti labi nodrošina visa kuplā pulka, arī treneru sadarbību. Reizi gadā visiem ir iespēja satikties lielajā kluba ballē. Sportisti dodas uz sacensībām gan Latvijā, gan Lietuvā. Kluba vadītāji mācījušies apmaiņas programmā "Erasmus" pludmales tenisa dzimtenē

Itālijā. Klubs sadarbojas ar Līvupes pamatskolu, brīvprātīgie ir mācījuši skolas audzēkņiem pludmales tenisu, vākuši ziedojumus bērnu nometnei.

Vides objekts "Termometers"

Jelgavas iela 41

SIA "VEGA 1 serviss" blakus savai biroju ēkai, vēsturiskajam ugunsdzēsēju depo Jelgavas un 1905. gada ielas stūrī, 2025. gada nogalē novietojusi vides objektu – četrus metrus augstu termometru. Tas simbolizē uzņēmuma darbību, kas saistīta ar dzesēšanas un saldēšanas iekārtām. Termometrs ir veltījums pilsētai, radot vēl vienu

sakoptu un saistošu stūrīti. Skulptūras autors ir mākslinieks Reinis Kuncītis. Viņu iedvesmojis sens šādas ierīces zīmējums, kuru atradis internetā. Vecais termometrs, kuru redzējis attēlā, varētu būt izgatavots apmēram 19. gadsimta vidū. Mākslinieks vēlējis darbu pieskaņot laikmetam, kurā arhitekts Makss Pauls Berči projektējis 1888. gadā uzcelto depo, tādēļ termometru balsta biezas metāla mežģīnes, kas atgādina senu, aprūsējušu čuguna lējumu. Lai šādu efektu panāktu, metālmākslinieks savienojis vairākas 15 mm biezas tērauda plāksnes un notīrījis tās ar smilšu strūklu. Ar laiku rūsas kārtas sabiezēs, dekoratīvie loki kļūs tumšāki, skaistāki, savā īstajā krāsā tie būs pēc gada, toni noteiks daba, stāsta autors. Termometra balstiem un soliņiem izmantotas apmēram divas tonnas metāla. Skvēra taciņas, vietu soliņiem un dobēm ieskicējusi dizainere Zigrīda Atāle. Soliņos ir iestrādāta USB uzlādes iekārta. Termometra darbību nosaka elektronika, kuru pēc autora lūguma saprogrammējis Uldis Akselrods. Ierīci vada sensors, kas nolasa gaisa temperatūru pie mājas pamatiem, tādēļ termometrs nerādīs precīzu āra temperatūru – šis ir simbolisks vides objekts. Iedaļas

solis ir 2,5 grādi. Jo aukstāks gaiss, jo termometra stabiņš zilāks, savukārt gaisam iesilstot, krāsa kļūst sarkanāka. 2024. gadā SIA "VEGA 1 serviss" saņēma "Latvijas Būvniecības gada balvu 2023" par senās ugunsdzēsēju depo ēkas atjaunošanu. Īpašnieki nolēmuši sākt arī vecā ugunsdzēsēju torņa iekšpusi.

"House of Hope Liepāja"

Rīgas iela 67

houseofhopeinfo.lv

Blakus dzelzceļa stacijai Rīgas ielā 67 kopš 2018. gada atrodas Cerību māja, kurā darbojas labdarības organizācija "Håp for alle" ("Karosta Kids"). Sākotnēji biedrība "Karosta Kids", kas dibināta 2011. gadā, darbojas Karostā.

Norvēģu labdarības organizācija "Håp for alle" palīdzēja iegādāties māju Jaunliepājā. Cerību mājas vadītāja Tatjana Makovija vēlētos nākotnē izveidot biedrības filiāli Karostā. Biedrību atbalsta arī pašvaldība. Kā sargeņģelis ir pastāvīgā atbalstītāja baronese Valtraute fon Tizenhauzene no Darmštates.

"House of Hope" galvenais mērķis ir palīdzēt jauniešiem no 14 līdz 21 gada vecumam un ģimenēm. "Motivējam mācīties, palīdzam iegūt praktiskas iemaņas, profesionālas prasmes. Taču neesam materiālu lietu devēji," uzsvēr Tatjana.

Ikdienā Cerību māju apmeklē vairāk nekā 100 jauniešu, ne visi vienlaikus. Daļa no viņiem šeit apgūst iemaņas galdniecībā, šūšanā, frizēšanā, darbā ar lāzerprinteri, kulinārijā un fotografēšanā. Jaunieši atnāk paši, atved līdzī citus. Šeit ir istabiņas, kur var netraucēti sagatavot mājasdarbus. Ir neliela sporta zāle un mūzikas telpa, kur jaunieši apgūst ģitāras, bangu, klavieru spēli. Cerību mājas jaunieši ir snieguši vairākus rudens koncertus Tirgoņu ielā. Ir smilšu terapijas kabinets. Pusdienu zālē notiek diskusijas, sarunas, spēles. Ģimenes centra telpās pulcējas arī māmiņas ar maziem bērniņiem. Te ikvienam ir

draudzīga vide, kur satikties. Cerību mājā strādā pedagogi, psihologs. Jauniešu mentori sniedz emocionālu un praktisku atbalstu, palīdz mācībās, iedrošina labai rīcībai. Mentoru darbs ir Sociālā dienesta pakalpojums. Uz ielas ir biedrības novietots labdarības ledusskapis "Dalies vai paņem". Tajā jebkurš var ielikt iepakotu pārtiku, kas noder cilvēkiem, kam klājas grūti. Ledusskapī nedrīkst likt vaļēju ēdienu, ne arī drēbes un apavus.

Tautu draudzības dārzs

Raiņa parks

Liepājai tās četrsimtgadē pilsētas mazākumtautību biedrības dāvināja astoņus soliņus Raiņa parkā, izveidojot

Tautu draudzības dārzu, ko atklāja 2025. gada 4. maijā. Septiņi soliņi ir veltīti kādai no tām tautām, kuras ir pārstāvētas mazākumtautību biedrībās, bet viens – pamatiedzīvotājiem latviešiem. Uz katra soliņa ir vārdi "Liepāja, miers, saliedētība" astoņās dažādās valodās: latviešu, ebreju, poļu, ukraiņu, krievu, vācu, baltkrievu, lietuviešu.

Ozolkoka soliņus izgatavoja Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas audzēkņi, topošie dizaineri, pedagogu Gunta Jekstes un Edija Ābeles vadībā. Pirms tam notika soliņu dizaina ieceru konkurss, kurā uzvarēja Roberta Čirkša ideja "Vējā", to arī realizēja.

Taču vēl pirms tam jaunieši iepazīna projektā iesaistītās mazākumtautību biedrības, devās pie tām ciemos, lai uzzinātu vairāk par to darbību un tradīcijām. Liepājā darbojas divas ebreju biedrības, baltkrievu kopiena "Mara", baltkrievu kultūras biedrība "Pauļinka", lietuviešu kultūras biedrība "Rūta", ukraiņu kopiena "Svitanok", Liepājas multinacionālais kultūras centrs "Unisons" (dažādu tautību pārstāvji, vairumā krievi), Vācu biedrība, Liepājas Poļu biedrība un poļu biedrība "VANDA". Tika rīkots konkurss "Mēs esam Liepāja" pilsētas jauniešiem, lai viņi uzzinātu

vairāk par mazākumtautību biedrību darbu. Biedrības arī tikušas atsevišķos pasākumos, gan lai rādītu savas tradīcijas, gan vēstītu, ko dažādu tautu pārstāvji Liepājai devuši tās vēstures gaitā.

Ideja veidot Tautu draudzības dārzu jau sen bijusi Liepājas Poļu biedrības vadītājas Ritas Rozentāles prātā. Nu tā īstenota biedrības "Kurzemes NVO centrs" projektā ar Sociālās integrācijas fonda atbalstu.

Veidojot Tautu draudzības dārzu, pie soliņiem tika paplašināta puķu dobe. Tās pamatu nodrošināja pašvaldība, bet biedrību pārstāvji stādījumus papildināja ar leduspuķēm un alisēm.

Apgleznoto pastkastīšu iela Ābeļu iela

Ziemeļu priekšpilsētas daļa virzienā no Krūmu ielas uz austrumiem izveidojās starpkaru gados. 1903. gada kartē rāda, ka Krūmu ielas rietumpusē atradušās "Ābeļu" mājas. Vietā, kur tagad ir Ābeļu un tai tuvīnās ielas, bijusi pilsētas izgāztuve. Varbūt tuksnesīgās apkārtnes dēļ ielas vēsture 1928. gadā sākusies ar Ēģiptes vārdu, tas atrodams presē, kad iekavās vēl ierakstīts – "pilsētas plavās". Pēc Otrā pasaules kara tā pārdēvēta par Partizānu ielu, bet 1990. gadā – par Ābeļu ielu. Vai nu vēsture, vai skaistie augļukoki mudinājuši dot šo nosaukumu. Pēckara gados zemesgabalus sadalīja mazākos, piešķirot īpašumu numuriem burtus "a", "b", "c". Atļāva divu veidu

savrupmājas – namiņus ar divslīpju jumtu vai tā sauktās tintnīcas. Saimnieki būvniecībai lielākoties izmantoja lētāko un pieejamāko materiālu – "Sarkanā metalurga" izdedžus – un ar savām rokām darināja mājas no šlagbetona. Tagad tas paslēpts aiz ķieģeļiem vai citiem materiāliem, daudzas ēkas ir atjaunotas vai pārbūvētas.

2020. gadā daļa Ābeļu ielas iedzīvotāju piedalījās festivāla "Bildes" pastkastīšu apgleznošanas akcijā. Tas satuvināja kaimiņus, gan ne visus. Izveidojās pastkastīšu galerija ar ābeļziedu un ābolu attēliem. Ielai izgatavoja pat karogu, tajā ir ābeļziedu un ābolu vainags. Ielas svētkos galveno karogu uzvelk mastā, bet iedzīvotāji ielas karogu izliek arī pie savām mājām. Īpašie godi te ir ābeļu ziedēšanas un ābolu ražas svētki. Taču pirmā pulcēšanās ir Lieldienās, kad kaimiņi laukā vāra skābeņu zupu, bērni ripina olas. Ziemassvētkos ielu rotā kopīgiem spēkiem sagādāta egle. Pie tās ielas ļaudis atzīmē gan Ziemassvētkus, gan sagaida Jauno gadu. "Tā ir iepazīšanās. Tā ir dalīšanās. Labas kaimiņu attiecības arī ikdienā palīdz citam citu atbalstīt," atzīst šejieniete Zigrīda Atāle.

"Laumas" rajons

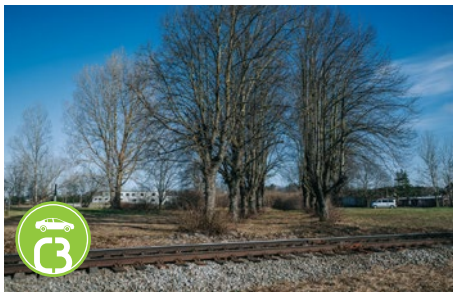
Ziemeļu iela 19

Ziemeļu priekšpilsētu savrupmāju būvniecībai pašvaldība izplānoja 1933. gadā, tikai pēc tam lielai daļai šejienes ielu doti nosaukumi. Apbūvēja arī Piltenes ielu, kas toreiz atradās paralēli Ziemeļu ielai, ziemeļos no tās. Aiz vecās Piltenes ielas sākās aerodroma teritorija.

20. gadsimta 60. gados vietu pie Ziemeļu ielas izvēlējās galantērijas ražošanas kombinātam "Lauma". Rūpnīcas vārds "Lauma" presē lasāms no 1970. gada. 10 hektārus plašo

ēku, kuras fasāde gar Ziemeļu ielu ir puskilometru gara, būvēja pakāpeniski, apmēram desmit gadus. 1972. gadā iedarbināja pirmās staves, taču galveno korpusu pabeidza tikai 1977. gadā. Ar "Laumu" sākās veļas ražošanas ēra Latvijā. Jau 1969. gadā institūta "Latgiprogorstroj" arhitektes Ausma Skujiņa, Liene Melece un Tamāra Stuce sāka izstrādāt jaunu plānojumu Ziemeļu priekšpilsētai, veidojot mikrorajonu "Laumas" darbiniekiem rūpnīcas tuvumā, vispirms starp Oskara Kalpaka (tolaik – Sarkanarmijas), Piltenes (kuru nu zīmēja dienvidaustrumu – ziemeļrietumu virzienā), Krūmu un Siļķu (tolaik Nikolaja Dedajeva) ielām. Daudzstāvu ēku biežokļa nosaukums – "Laumas" rajons – iegājās pats no sevis. Dzīvojamās mājas te cēla rūpnīca "Lauma", tolaik lielākā būvētāja pilsētā. Rajonu plānoja 10 tūkstošiem iedzīvotāju. Tagad Ziemeļu priekšpilsēta, ietverot Velnciema savrupmāju kvartālus, ar apmēram 15 tūkstošiem iedzīvotāju ir otrs lielākais dzīvojamais rajons Liepājā. Vairāk cilvēku dzīvo Vecliepājā, bet trešajā vietā pēc iedzīvotāju skaita ir Ezerkrasts. "Laumas" rajons iznīcināja vairāk nekā pusī senā Velnciema un mainīja ielu tīklu. Rakstniece Maija Migla-Streiča romānā

"Matildes gadsimts" apraksta, kā viņas vecmāmiņai Matildei piespiedu kārtā nācās atstāt pašas celto mājiņu Piltenes ielā, kompensācijā tika solīts dzīvoklis vai nauda. Matildei ierādīja zemi Miežu ielā, 63 gadu vecumā pati savām rokām viņa sāka sev būvēt jaunu namiņu.

Ziemeļu aerodroma vēsturiskā vieta

O. Kalpaka un Pulvera ielu krustojums

Šīs liepas savulaik sastādītas ap lidmašīnu angāru. To un Liepājas jauno lidlauku iesvētīja 1935. gada rudenī. Dažādiem lidojumiem šī vieta, plīks lauks, bija atvēlēta jau daudz senāk. Lidlauku izbūvēja Latvijas aerokluba Liepājas nodaļa kopā ar Liepājas pilsētu un Aizsargu aviāciju, kas bija brīvprātīga

militāra organizācija. Lidlaukam tika atvēlēta teritorija starp Oskara Kalpaka (toreiz Kuršu) un Ventspils ielu un starp Karostas kanālu un Piltenes ielu, kurai toreiz bija taisns rietumu–austrumu virziens. Šo sauca par Ziemeļu aerodromu, jo bija plānots arī Dienvidu aerodroms Liepājas dienvidos. Šeit notika Liepājas Kara ostas darbnīcās (LKOD) būvēto mācību lidmašīnu KOD-1 izmēģinājuma lidojumi. Lidaparātu īpašnieks bija Aizsargu aviācijas pulks Rīgā. Pasūtītājs pirmos eksemplārus saņēma 1936. gada janvārī. No LKOD līdz lidlaukam divvietīgos divplāksņus nogādāja ar plotu pa Karostas kanālu. Pavisam izgatavotas trīspadsmit KOD-1 lidmašīnas un septiņas uzlabota modeļa KOD-2 lidmašīnas. Lidotāji tās iesaukuši par kodītēm un kodiņiem. 1938. gadā LKOD Aviācijas nodaļu slēdza, jo Kara ministrija lidmašīnu konstruēšanu koncentrēja rūpnīcā VEF.

1937. gada 15. jūnijā atklāja vasaras sezonas ikdienas gaisa satiksmi Rīga – Liepāja ar Lielbritānijā ražotām astoņvietīgām lidmašīnām "DH-89A Dragon Rapide". Nepilnas stundas lidojuma biļete maksāja 14 latus. Lidojumu piepildījums ar pasažieriem (lielākoties vīriešiem) bijis 73 procenti.

Tikai katra piektā pasažiere bijusi sieviete.

Satiksmes lidojumi pārtrūka 1939. gada nogalē. Sākās Otrais pasaules karš, Kara ostu un aerodromu pārņēma Padomju Savienības karabāze. Arī plānotās gaisa satiksmes līnijas Rīga–Daugavpils ieceri izjauca Otrais pasaules karš. Angāru vēlāk pārbūvēja par peldbaseinu. 20. gadsimta 90. gadu sākumā ēka nodega.

Lāčplēša dārzs Karostā

Atmodas bulvāris

19. gadsimta beigās ļoti strauji tika būvēta Karosta, toreiz saukta par Aleksandra III ostu. Tajā bija paredzēti divi parki. Viens no tiem, Aleksandra

parks, bija iecerēts platā joslā starp Ložmetēju ielu un jūru. Savukārt parks, ko tagad saucam par Lāčplēša dārzu, tapa pie virsnieku dzīvojamā rajona. Tas izveidots 1895. gadā, bet 1909. gadā nodēvēts Krievijas imperatora Pētera vārdā par godu Poltavas kaujas 300. atcerei. Parkam bija regulārs plānojums ar taciņām elipses veidā, vasaras skatuve gliemežnīcas formā un strūklaka ar trim akmens roņu figūrām. Parku bija iecienījušas virsnieku kundzes ar bērniem un viņu guvernantes. Parkā visos laikos notika koncerti un balles.

Pēc Latvijas valsts nodibināšanas Latvijas armija pārcēlās uz Karostu un parks ieguva Lāčplēša vārdu. Tas kļuva par mājīgu, ēnainu atpūtas vietu, kur rīkoja militāro vienību jubilejas un citu organizāciju āra svētkus. Izveidoja arī tenisa laukumu.

Padomju okupācijas laikā gar parka celiņiem izvietotās "ģipša airētājas" (masveida produkcijas figūras) kalpoja komunistiskās ideoloģijas propagandai. Tagad Lāčplēša dārza malā atrodas 17 stēlas ar 165 Lāčplēša Kara ordeņa kavalieru vārdiem, godinot Latvijas Atbrīvošanas kara varoņus – gan Liepājā dzimušos Latvijas aizstāvjus, gan karavīrus, kuri aizstāvēja Liepāju cīņās

pret bermontiešiem 1919. gada rudenī. Piemiņas vietu izveidoja 2019. gadā, papildināja 2023. gadā. Mūsdienās Karosta ir iecienīts mikrorajons ar aptuveni 7000 iedzīvotājiem. Te ir aktīva vietējā kopiena un rosīgas biedrības. Biedrība "Baringtons K2" (tās kodols – Kristīna Lieģeniece un Baiba Vīgule) jau sešus gadus organizē Lāčplēša dārza svētkus ar bagātīgu programmu. Svētkos godina "Karostas spēka cilvēkus", kas ar savu ieguldījumu palīdzējuši augt Karostai un karostniekiem.

Liepājas krasta artilērijas baterija Nr. 2 Latvijas Kara muzeja Liepājas filiāle

Tobāgo iela 1

karamuzejs.lv/lkm/kara-muzejam-jauna-filiale-liepaja

Cara laika Liepājas jūras cietokšņa krasta artilērijas 2. baterija būvēta no 1894. līdz 1904. gadam. Baterija militārisma nozīmē artilērijas ieroču kopumu vienotai cīņai pret ienaidnieku. Šajā krasta baterijā bija paredzēts dislocēt divpadsmit 1877. gada parauga 11 collu kalibra mortīras. Mortīras ir artilērijas ieroči, kas šauj ar stāvu trajektoriju. Tāda mortīra sver apmēram 20 tonnas. Kalibrs ir šaujamieroča stobra kanāla diametrs;

colla – 2,54 centimetri (angļu un krievu vecajā mērvienību sistēmā). Atšķirībā no citām krasta artilērijas baterijām Karostā šī ir vienīgā, kas Pirmā pasaules kara laikā netika saspridzināta, tāpēc kā militārs objekts kalpo līdz pat šai dienai.

Šeit, pie varas esot dažādām varām, vienmēr bijušas karaspēka munīcijas noliktavas. Nacionālie bruņotie spēki 2. bateriju pārstāja izmantot 2017. gadā, savukārt no 2022. gada te izvietota Latvijas Kara muzeja filiāle "Liepājas krasta artilērijas baterija Nr. 2". Tagad tās teritorijas vienīgie pastāvīgie iemītnieki ir dažādi dzīvnieki – lapsas, zaķi, arī vārdes un to ēdāji zalkši. Filiālē apskatāmi ne tikai autentiski cietokšņa kazemāti, bet arī foto ekspozīcija par Latvijas armiju starpkaru periodā. Savukārt par mūsdienu NBS attīstību stāsta kuģu lielgabali, jūras mīnas, torpēdu fragmenti, pat kuģis. Te ir arī Pirmā pasaules kara laika jūras mīna, kuru atrada, Liepājas ostā būvējot ūdens termināli. Pie muzeja ieejas apmeklētājus sagaida 2022. gada pavasarī ukraiņu sašautais krievu okupantu tanks. Šeit notiek dažādi pasākumi jaunsargiem, militārā zvēresta un svētku ceremonijas Liepājā izvietotajām

NBS vienībām, tradicionālās sporta sacensības gan NBS, gan sacensības "Pavirsleitnanta Radziņa pēdām" pilsētas skolu jaunatnei.

Muzeju var apmeklēt tikai gida ekskursijā no pulksten 11.00 līdz 17.00, ekskursija iepriekš jāsaskaņo, tālrunis 25603875, e-pasts: tobago1@karamuzejs.lv.

Zaļās birzes bibliotēka

Talsu iela 39

Mežiņā abpus Grīzupes ielai starp citiem kokiem balto bērzi. 1860. gada vasarā tie iepatikušies Krievijas troņmantniekam Nikolajam, kurš 17 gadu vecumā Liepājā piecas nedēļas centās uzlabot veselību ar siltā jūras ūdens kūrēm speciāli viņa vizītei uzceltajā peldietādē

Vecliepājas pludmalē. Pārējā laikā cara dēls braukājis pa apkārtni, un reiz ieraudzījis bērzu birzītē jauku vietīņu, kur pieturējies atpūsties un padzert tēju. Tā rakstīja 1862. gada avīze "Libausche Zeitung", klāstot, kā radies nosaukums – Troņmantnieka birzs.

1920. gadā Troņmantnieka birzi pārdēvēja Aspazijas vārdā, šejieniēši dzīvoja Aspazijas birzes ciemā, kur ielām vārdi doti 1934. gadā. No 1952. gada avīze "Komunisti" min ciematu "Zaļā birze".

Talsu ielā 1957. gadā sāka celt sabiedrisko kultūras centru, ko būvinspekcija reģistrēja kā "sarkano stūrīti". Tas pabeigts 1959. gadā, un divstāvu ēka nosaukta par "2. kultūras namu ar bibliotēku, lasītavu un telpām veikalam". Bibliotēkā bija 33 lasītāji un viens kvadrātmetru liels galdīņš. Šis joprojām ir vienīgais kultūras centrs Zaļās birzes 4400 iedzīvotājiem, taču ne vairs klubs, bet bibliotēka ar 960 lasītājiem, 19 800 izdevumiem (grāmatām un periodiku), ar vairāk nekā 40 pasākumiem gadā, starp kuriem ļoti apmeklēti ir āra pasākumi. Bibliotēka cieši sadarbojas ar Liepājas Vācu biedrību, ar biedrību "Radi vidi pats", Neredzīgo biedrību un Austrāras biedrību. Bieži apmeklētāji ir bērnodārza "Zīļuks"

audzēkņi. Paaugoties bērni turpina nākt uz bibliotēku. Zaļajā birzē nav citas sabiedriskas vietas, kur bērniem un citām paaudzēm satikties. Bibliotēkas pārbūvei nesen apstiprināts Eiropas līdzfinansējums, lai iestādi līdz 2029. gadam pārveidotu par mūsdienīgu, iedvesmojošu un plaši pieejamu kopienas centru. Plānots atjaunot telpas, labiekārtot pagalmu, kurā iecerēts kopienas dārzs, vasaras kino vakari un citas norises.

Jaunais privātmāju dzīvojamais rajons un jaunās ielas

Starp Grīzupes un Slimnīcas ielām agrāko mazdārziņu vietā izveidojies "garšīgs" 12,3 hektārus plašs dzīvojamais

rajons ar Zemeņu, Aroniju, Upeņu, Ķiršu, Aveņu, Magoņu un Pureņu ielām. Šajā teritorijā, kas ziemeļos robežojas ar neizbūvēto Pelašķu ielu, ir vairāk nekā 40 apbūves gabalu. Pēc Būvniecības informācijas sistēmas datiem, aprīlī Aveņu, Zemeņu, Upeņu, Aroniju, Magoņu un Ķiršu ielās visdažādākajās stadijās bija aktuāli 25 dažāda rakstura būvdarbi – gan savrupmāju, dvīņu māju un palīgēku celtniecība, gan ūdensvada, kanalizācijas un elektroapgādes būvdarbi.

Liepājas Reģionālā slimnīca, kur atrodas arī pilsētas autobusu pietura, ir šīm ielām tuvākais sabiedriskais objekts (apmēram 700 metru attālumā no Magoņu ielas ziemeļu galapunkta). Jauno ielu posmos ierīkots pilsētas ūdensvads un kanalizācija. Grantēto ielu izbūvei izmantots pašvaldības finansējums. Upeņu iela tapusi 2024. gadā, tā izbūvēta 614 metru garumā. Nesen ieklāts grants segums Aroniju (193 m), Zemeņu (182 m) un Pureņu ielā (113 m). Magoņu ielā grants klājums ir 441 m garumā. Daļa ielu posmu vēl ir bez seguma. Šīm ielām, tāpat kā Smilgu, Pieneņu,

Pelašķu un Aveņu ielai, pēc iedzīvotāju priekšlikumiem nosaukumi piešķirti 2007. gadā.

Nesen pilsētas dome apstiprinājusi detālplānojumu 16 hektāru lielam zemesgabalam Slimnīcas ielā 22. Tas atrodas uz ziemeļiem no Pelašķu ielas, starp Grīzupes, Aisteres un Slimnīcas ielu. To sadalīs 76 zemesgabalos savrupmāju apbūvei, četras zemes vienības atvēlēs mazstāvu daudzdzīvokļu ēku apbūvei. Tā kā apkaimē ir augsts gruntsūdens līmenis, Grīzupes ielas tuvumā paredzēts izveidot divus savienotus dīķus ūdens uzkrāšanai. Būs arī piecas jaunas ielas. Šopavasār pašvaldība aicināja liepājniekus balsot par nākamo ielu nosaukumiem, izvēloties ārstniecības, savvaļas vai citu augu, ogu un augļu vārdus.

Mikrorajons "Jaunā pasaule"

Brīvības iela

Jaunā pasaule ir vismazākais mikrorajons Liepājā, bet tas apvieno ar skaisto Kurzemes Šveici saistītus nosaukumus: Sabile, Renda, Abava. Ielām šie vārdi piešķirti 1934. gadā. Tolaik šīs un Zaļās (tolaik – Aspazijas) birzes ielas ieskaitītas Tosmares priekšpilsētā.

Tā vien liekas, ka cilvēki vēl gadiem jaunos ielu nosaukumus nav lietojuši. Jaunajā pasaulē mājas bija numurētas, piemēram, šejienes ilgdzīvotāju dzimta Buhofi 1939. gadā joprojām dzīvojuši Jaunajā pasaulē 9.

Par Jauno pasauli rakstīja, ka tā stiepjas "no ziemeļa rītiem līdz Aspazijas birzei". 1939. gadā Jaunajā pasaulē bijušas 28

adreses, mūsdienās – 32. Jaunā pasaule ir iespiesta nosacītā trijstūrī starp Cietokšņa kanālu rietumos, dzelzceļa līniju ziemeļos un Brīvības ielu dienvidos. Nosaukums "Jaunā pasaule" Liepājas kartē esot ierakstīts jau 1838. gadā. Divus gadus vēlāk līdz Jaunajai pasaulei pie pilsētas robežas sākās šosejas, tagadējās Brīvības ielas, būvniecība. Viesu mājas "Pie jaunās pasaules" jeb kroga "Jaunā pasaule" saimnieks Gesau kungs 1840. gada vasarā aicinājis publiku uz putnu šaušanu ar stopu un uz koncertu savā dārzā.

Prieks par jauno šoseju 1841. gada rudenī sirsnīgi apdziedāts dzejā, drošais ceļš it kā atklājis braucējiem "jaunu pasauli". Šosejas atklāšanas svētkos viesu mājā "Pie jaunās pasaules" klāti bagātīgi galdi Liepājas tirgotājiem. Mielasts sācies ar brokastīm pulksten 12.00, vīnam dāsni pludojot. Tad brokastis nemanāmi aizslīdējušas līdz pusdienām pulksten 18.00. Jaunā ceļa aizsardzības noteikumos bija aizliegts pa to dzīt lopus. Pie kroga "Jaunā pasaule" lopiem bija jānogriežas no šosejas un uz pilsētu jādodas pa lopu ceļu.

Jaunās ielas bijušā "Liepājas metalurga" teritorijā

Dzelzsgriezēja iela

Pērn liepājnieki deva vārdus astoņām jaunām ielām, kas atradīsies bijušās rūpnīcas "Liepājas metalurģis" teritorijā. No 385 ierosinājumiem, ko pilsētnieki ieteica izstādes "Ražots Liepājai" laikā, iedzīvotāju balsojumam tika nodoti 14, par tiem balsoja 301 cilvēks. Pilsētas

dome apstiprināja Čuguna, Dūmu, Dzelzsgriezēja, Eksporta, Inženieru, Martena, Naglu un Trīs skursteņu ielu nosaukumus.

Uzņēmumi "A-Land" un "CTB" pērn izbūvēja Inženieru, Eksporta, Dzelzsgriezēja ielu posmus un Naglu ielu. Pabeidzot būvdarbus Martena un Čuguna ielu posmos, topošajā Liepājas industriālajā parkā būs ieguldīti apmēram 10 miljoni eiro, izmantojot Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma finansējumu. Izbūvēta arī ūdensapgāde, sadzīves un lietus ūdens kanalizācija, siltumapgādes tīkli, darbos iekļauta arī elektroapgādes tīklu izbūve 3865 m garumā, izveidots jauns Meldru ielas posms virzienā no Dūņu ielas uz Liepājas ezeru. Šeit iepriekš bija par sliktu lauku ceļu nosaucama brauktuve. Jaunie ceļi sniedz piekļuvi lielākajai daļai industriālā parka teritorijas. Ielu izbūve vēl turpināsies.

Nākotnē Dzelzsgriezēja iela savienosies ar Ezermalas ielu. Ielai dotais Dzelzsgriezēja vārds godina gan vēsturisko metalurgu darbu, gan patur atmiņā "Liepājas metalurga" ansambļa "Līvi" izpildīto Ainara Virgas un Valda Grēviņa dziesmu "Dzelzsgriezējs". Trīs skursteņu un Martena ielas

aplieksies ap bijušo martena ceļu. Kā vides objektus iecerēts saglabāt 65 metrus augstos martena dūmeņus. Jaunās ielas top 120 hektāru platībā starp Liepājas ezeru, Zemnieku ielu un Brīvības ielu. Pašvaldība un Liepājas SEZ pārvalde šeit attīsta videi draudzīgu, mūsdienīgu uzņēmējdarbības teritoriju ar vismaz 1500 jaunām darba vietām. Liepājas SEZ pārvaldnieks Uldis Hmieļevskis uzsver, ka investoru interese par topošo biznesa teritoriju ir liela, jo uzņēmējiem nepieciešamas apjomīgas ražotnes, un šeit tādas varētu būt.

liepaja.lv/pedas2026